

Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri Web Sayfası

Türkiye "Belgeleme olmadan koruma olmaz." Bu ifade, Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri, "TAY" projesinin yeni İnternet sayfasındaki tanıtım yazısında yer alıyor. 1993 yılında başlatılan ve bugün de türünün tek örneği olan TAY'da, Türkiye'nin arkeolojik yerleşmeleri, yerleşme yerleşme, höyük höyük ve tümülüs tümülüs belgeleniyor.

Projeye gönül veren ekip, Anadolu ve Trakya'nın, insanoğlunun yerleştiği ilk dönemlerden yakın çağlara değin derli toplu, ayrıntılı bir yerleşme ve kültür envanterini çıkarmak için kolları sıvamış. TAY, Türkiye kültür mirasının kayda geçirilmesi, yayımlanması, verilerin doğrulanması, tahribatın takibe alınmasını hedefliyor.

Proje artık iyi hazırlanmış bir İnternet sayfasına da sahip. İleride, gi-

rilmiş verileri tamamlan-
dığına iyice zenginleşip
işlevselleşecek olan sayfa
örnek gösterilebilecek bir çalışma
oluşturuyor. TAY sayfalarında gezinirken, projenin bileşenleriyle ilgili ilginç bilgiler de elde ediyoruz. Söz gelimi, TAYEx olarak adlandırılan, TAY Keşif Gezisi ile, tüm tüm Anadolu ve Trakya'nın baştan başa gezilip, kapsamlı ve gerçekçe uygun bir envanter çıkarılacağı gibi...

Proje bileşenlerinden İnternetle en doğrudan ilişkili olanı ise kuşkusuz TAYNet. TAYNet, İnternet ile ulaşılabilecek, taranabilir ve zengin bir veritabanı içeriyor. Veriler şimdilik sadece, kalın bir klasöre işlevsel ve güncellenebilir biçimde iliştilenmiş sayfalar dolusu döküm halinde erişilebilir durumda. Yakında CD halinde de yayımlanacak olan verilerin en kullanışlı formatı büyük olasılıkla TAYNet olacak.

TAYNet'in Paleolitik/Epipaleolitik çağlara ilişkin bölümü şimdiden İnternet'ten erişilebilir durumda. Her yerleşmeyle ilgili ayrıntılı verile-

rin yanı sıra, çizim ve haritalar da web üzerinden incelenip taranabiliyor. Diğer dönemlerin de kısa sürede veri tabanına ekleneceğini umuyoruz.

TAY İnternet sayfaları <http://tayproject.ei-es.itu.edu.tr> adresinden ziyaret edilebilir. Sayfada sizler için hazırlanmış bir anket de yer alıyor. Anketi yanıtlayarak, bu olumlu girişime katkıda bulunabilirsiniz.

İki Gezegen Bulundu

İsviçreli gökbilimci Michel Mayor, Güneş Sistemi dışında iki yeni gezegen daha bulunduğunu, bununla Güneş Sistemi dışındaki gezegen sayısının 13'e çıktığını bildirmektedir. İlk 14 Herculis yıldızı etrafında olup kütlesi Jüpiter'in kütlesinin 3,3 katı olan bir gazdan ibarettir ve kendi eksenini etrafında bir dönüşünü 4,4 yılda tamamlamaktadır; bu bir gezegen için bilinen en uzun dönüş zamanıdır. Yörüngesi bakımından Güneş Sistemi gezegenlerine en çok benzeyen Güneş Sistemi dışı gezegen budur. İkinci Güneş Sistemi dışı gezegense, Dünya'dan 15 ışık yıl uzakta bulunan Gliese 876 yıldızı etrafında dönmektedir (bugüne değin bulunan en yakın gezegen). Bu ikinci gezegenin kütlesi Jüpiter'in kütlesinin 1,5 katı olup periyodu çok kısadır: 60 gün.

Science et Vie, Ağustos 1998

Dişi Kurbağaların Aşk Şarkısı

Pasifik'deki Fiji Adaları'nda yaşayan *Platymantis vitiensis* ve Afrika'da yaşayan *Xenopus laevis* kurbağalarında dişiler şarkılar söyleyerek erkekleri davet ederler. Ne gariptir ki kelerbilimciler (herpetolog) uzun süre dişi kurbağaların serenatlarını fark edemediler. Erkekler şarkıların davetine uyup geldikten sonra iki cins arasında bir diyet başlamaktadır. Bütün bunlar boşuna değildir; bu çamurlu ve bulanık sularda eşler ancak seslenerek birbirlerini bulabilirler.

Science et Vie, Ağustos 1998

Bilim ve Teknik'te 30 ve 20 Yıl Önce

1 Eylül 1968 tarihli sayımız, Bilim ve Teknik dergisinin 11. sayıydı ve ilk yayın yılımızın son sayısına denk geliyordu. "Vücudun Dışında Yaşatılan Beyin" başlıklı kapak yazısı, kablolar hortumlar ve benzeri destek sistemleriyle, bedenden ayrılmış bir Rhesus maymunu beyinin yaşatılması deneyiyle ilgiliydi. Yazıda, geleceğin organik bilgisayarlarına doğru önemli bir adım atıldığı savunuluyor.

Aynı sayıda, Sovyet bilim adamlarının, Dubna'daki bir araştırma merkezinde 104. elementi bulduklarına dair bir haber yazısı da vardı. Bugün, 112. elemente kadar gelmişken, elementlerin adlarıyla ilgili yeni bir düzenleme de kabul edilmiş durumda. 104. elementin adı da Rutherfordi-

yum olarak kabul edildi. Ayrıca bu sayıda, ilk kez bir okur anketine de yer verilmiş. Kasım 1968'de de sonuçlardan ilk kez söz edilmeye başlanmış. Bugün artık hepimizce kanıksanmış bir gerçeğin ifadesi olarak, "derginin tüm yaş gruplarına, tüm eğitim düzeylerine ve tüm meslek gruplarına 'seslenebildiği'" anlaşılmış bu anketle.

20 yıl önce yayımlanan 130. sayımızda, Ekim 1978'deki kapağımız Divriği Külliyesi'yle ilgiliydi. İlgili yazıda, Külliye'nin mimari yapısı teknik yönden ele alınıyor. Aynı sayıda, Toygar Akman'ın, bilim-kurgu edebiyatıyla ilgili, "İlginç Hayal-Bilim Yapılan" başlıklı bir yazısı da var. İzleyen sayfalarda, örnek olaylarla, UFO'ların içyüzünü irdeleyen bir yazı da var.

